

Ảnh hưởng bất đối xứng của biến động giá dầu thế giới đến nền kinh tế Việt Nam: tiếp cận dữ liệu tần suất hỗn hợp

Phạm Thị Tuyết Trinh⁽¹⁾ • Lê Phan Ái Nhân⁽²⁾

Ngày nhận bài: 11/10/2018 | Biên tập xong: 02/11/2018 | Duyệt đăng: 10/11/2018

TÓM TẮT: Sử dụng mô hình dữ liệu tần suất hỗn hợp (MIDAS), nghiên cứu phân tích tác động bất đối xứng của biến động giá dầu thế giới tần suất cao (hàng ngày) đến khu vực kinh tế thực của Việt Nam qua các biến số vĩ mô tần suất thấp là giá dầu trong nước, lạm phát (hàng tháng) và tăng trưởng sản lượng (hàng quý). Kết quả nghiên cứu cho thấy, biến động giá dầu thế giới có tác động bất đối xứng đến giá dầu và lạm phát trong nước nhưng không có ảnh hưởng có ý nghĩa thống kê đến tăng trưởng sản lượng. Về mức độ, giá dầu tăng có tác động mạnh hơn so với giá dầu giảm, phản ánh hành vi điều chỉnh giá của người bán. Về thời gian, ảnh hưởng của giá dầu tăng thường diễn tiến chậm do những lo ngại về áp lực giá cả, ảnh hưởng của giá dầu giảm được phản ánh ngay nhằm giải tỏa áp lực giá cả. Sự bất đối xứng về thời gian phản ánh sự can thiệp của Chính phủ đến giá dầu trong nước do xăng, dầu là mặt hàng được kiểm soát chặt chẽ.

TỪ KHÓA: bất đối xứng, biến động giá dầu, lạm phát, MIDAS, tăng trưởng sản lượng.

1. Giới thiệu

Dầu là nguồn nguyên liệu thiết yếu của nhiều quá trình sản xuất, do vậy diễn biến giá dầu có ảnh hưởng mạnh mẽ đến các hoạt động của nền kinh tế thực. Về lý thuyết, giá dầu tăng khiến chi phí sản xuất của các doanh nghiệp tăng, làm tổng cung sụt giảm (Rasche & Tatom, 1981; Barro, 1984; Brown & Yücel, 1999); đồng thời cũng làm giảm tổng cầu do giảm thu nhập khả dụng (Bernanke, 1983; Pindyck, 1991), gia tăng tiết kiệm phòng ngừa (Başkaya, Hülagü & Küçük, 2013), trì hoãn tiêu dùng cho hàng hoá lâu bền liên quan đến xăng, dầu (Kilian, 2009) và giảm đầu tư (Başkaya & ctg, 2013); hệ quả là sản lượng giảm. Trong ngắn hạn, áp lực

lạm phát tăng do phản ứng phía cầu thường có độ trễ (Ebrahim, Inderwildi & King, 2014). Ngược lại, giá dầu giảm làm lạm phát giảm và sản lượng tăng. Tuy nhiên, tác động của biến động giá dầu khi tăng và giảm đến nền kinh tế có thể không cùng mức độ, hay nói một cách

⁽¹⁾ **Phạm Thị Tuyết Trinh** - Trường Đại học Ngân hàng TP. HCM; Số 36 Tôn Thất Đạm, Phường Nguyễn Thái Bình, Quận 1, TP. Hồ Chí Minh; **Email:** trinhppt@buh.edu.vn.

⁽²⁾ **Lê Phan Ái Nhân** - Trường Đại học Ngân hàng TP. HCM; Số 36 Tôn Thất Đạm, Phường Nguyễn Thái Bình, Quận 1, TP. Hồ Chí Minh; **Email:** nhanlpa@buh.edu.vn.